

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO

Inšpekcija nadzora varnosti in zdravja pri delu

Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 280 36 60

E: gp.irsd@gov.si

www.id.gov.si

Lučka Böhm
Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

e-pošta: lucka.bohm@sindikat-zsss.si

Številka: 061-60/2025-3

Datum: 25.04.2025

Zadeva: 28. april 2025, svetovni dan varnosti in zdravja pri delu.

Spoštovana,

V zvezi z Vašim zaprosilom ob svetovnem dnevu varnosti in zdravja pri delu, Vam v nadaljevanju posredujemo podatke in statistiko o nezgodah pri delu ter poklicnih boleznih v letu 2024.

Podatki o poškodbah/nezgodah pri delu.

V letu 2024 je bilo na Inšpektorat RS za delo (IRSD) preko sistema SPOT prijavljenih 14.349 vseh nezgod pri delu. 12.383 nezgod se je zgodilo na običajnem delovnem mestu, 606 pa na začasnem delovnem mestu. Prijavljenih je bilo tudi 26 nezgod, katere so se zgodile v povezavi z opravljanjem dela na domu. 368 nezgod se je zgodilo na napotenem delovnem mestu v tujini, 368 na službeni poti in 103 na poti na delo ali z dela (prevoz, ki ga organizira delodajalec). Pri 545 nezgodah mesto nastanka nezgode ni bilo določeno.

Prijavljene nezgode v letu 2024:

Vrsta nezgode	Število nezgod
hujša	916
lažja	13.314
smrtna	16
SKUPAJ	14.246

Inšpektorat Republike Slovenije za delo (IRSD) je bil v letu 2024 seznanjen s 16 nezgodami delavcev, ki so se zgodile na delovnem mestu ali v delovnem okolju med opravljanjem rednega dela ali na službeni poti.

V letu 2024 je bil najpogostejši vzrok smrtne nezgode v 5 primerih padec z višine. 2 delavca sta padla z višine pri izvajanju del na strehi, 1 delavec je padel iz 1. etaže v odprtino za dvigalo, 1 je padel iz škarjastega dvigala, drugi pa je skupaj z lovilnim odrom padel v globino. V 3 primerih je bil vzrok smrtne nezgode prometna nezgoda, v 2 primerih je prišlo do padca bremena na delavca, kjer je na enega padlo drevo na drugega pa osebno vozilo. Vzrok 2 smrtnih nezgod je bila tudi premikajoča se mehanizacija in v 2 primerih premikanje delovne opreme. V teh primerih je prišlo 2 krat do stisnitve delavca, 1 krat povozitve in 1 krat prevrnitve mehanizacije. V 1 primeru je prišlo do

zagrabitve delavca z delovno opremo v 1 primeru pa je prišlo do urada električnega toka. Vseh 16 smrtno ponesrečenih delavcev je bilo moškega spola.

Največ prijavljenih smrtnih poškodb delavcev v letu 2024 in sicer 6 so prijavili delodajalci, kateri imajo registrirano dejavnost gradbeništvo (SKD dejavnost F). V dejavnosti promet in skladiščenje (SKD dejavnost H) so delodajalci prijavili 3 smrtne poškodbe delavcev. V dejavnostih kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo (SKD dejavnost A) in dejavnosti vzdrževanje in popravila motornih vozil (SKD dejavnost G) so delodajalci v vsaki prijavili po 2 smrtne poškodbi, v predelovalni dejavnosti (SKD dejavnost C), dejavnosti strežbe jedi in pijač (SKD dejavnost I) in druge raznovrstne poslovne dejavnosti (SKD dejavnost N) pa so delodajalci prijavili v vsaki po 1 smrtno poškodbo delavcev.

V letu 2024 je bilo največ smrtno poškodovanih in sicer kar 7 starih med 50 in 59 let. V starostni skupini med 30 in 39 let je bilo zabeleženih 5 smrtno poškodovanih, v starostni skupini od 20 do 29 let pa 3 smrtno poškodovanih. 1 smrtno poškodovan delavec je bil star med 40 in 49 let. Najmlajši smrtno poškodovan v letu 2024 je bil star 22 let najstarejši pa 57 let. 11 smrtno poškodovanih delavcev je bilo državljanov Slovenije, 3 so državljani Bosne in Hercegovine in 2 državljana Kosova. Največkrat in sicer kar v 5 primerih v letu 2024 so se smrtno poškodovali delavci zaposleni pri delodajalcih, kateri zaposlujejo od 1 do 9 zaposlenih. Po 4 smrtne nezgode delavcev, so se zgodile pri delodajalcih, kateri zaposlujejo od 10 do 49 zaposlenih in od 50 do 249 zaposlenih. Po 1 smrtne nezgode delavcev, se je zgodila pri delodajalcu, kateri zaposluje od 250 do 499 zaposlenih in pri delodajalcu, kateri zaposluje 500 in več zaposlenih, 1 smrtne nezgode pa se je zgodila nosilcu kmetijske dejavnosti.

Ugotavljamo, da se vsako leto ponavljajo najpogostejši vzroki za nastanek nezgod pri delu. Tako je bila, v letu 2024 poglavitni vzrok za nezgode, v katerih so bili delavci težje ali lažje poškodovani, izguba nadzora nad delovno opremo in sredstvi za delo (stroji, ročno orodje, transportna sredstva in podobno), in to kar v 28,4 %. Pri analizi nezgod glede na posamezne gospodarske dejavnosti je bilo največ nezgod prijavljenih v predelovalni dejavnosti (SKD dejavnost C), in to kar 32,7 %. Največ nezgod v vseh dejavnostih in sicer 30,4 % so prijavili delodajalci, kateri zaposlujejo od 50 do 249 delavcev. V letu 2024 je bil tako najpogostejši način nezgode pri delu zaradi stika z ostrim, koničastim in grobim materialom, in sicer je bilo v zvezi s tem prijavljenih 25,2 % vseh nezgod. V letu 2024 so si delavci največkrat poškodovali prste rok, in to kar v 26,6 %. Najmlajši poškodovani delavci, katerih nezgoda je bila prijavljena na IRSD, so bili stari 15 let. Takšnih nezgod je bilo na inšpektorat prijavljenih 5. Najstarejši poškodovani delavec je bil star 79 let. V letu 2024 je bilo izmed vseh prijavljenih nezgod pri delu 30,3 % takšnih, v katerih so bile poškodovane ženske, v 69,7 % prijavljenih nezgod pri delu pa so bili poškodovani moški. Najpogosteje so bili poškodovani delavci zaposleni za nedoločen čas 77,3 %, prijavljenih pa je bilo tudi 19,8 % nezgod v katerih so bili delavci zaposlenih za določen čas. 2,0 % je bilo prijavljenih nezgod delavcev, kateri so opravljali delo na drugi pravni podlagi, 0,7 % prijavljenih nezgod pa je bila pravna podlaga opravljanja dela študentska napotnica ali učna pogodba. Pri analizi podatkov z vidika državljanstva poškodovanih delavcev ugotavljamo, da je bilo 74,0 % poškodovanih delavcev slovenskih državljanov, 23,0 % poškodovanih delavcev je bilo tujcev, ki niso bili državljani držav EU, temveč so to predvsem delavci iz držav nekdanje Jugoslavije, 2,3 % pa je bilo poškodovanih tujcev iz držav EU. Iz nekaterih prijavljenih nezgod ni bilo razvidno državljanstvo poškodovanih delavcev, in sicer v 0,7 %.

Število prijavljenih poklicnih bolezni.

V letu 2024 so delodajalci na IRSD prijavili 7 poklicnih bolezni.

Postopanje IRSD ob obvestilu KIMPDŠ.

Obvestilo KIMPDŠ ne vsebuje podatkov o delavcu in delodajalcu saj dobimo s strani KIMPDŠ le informacijo o poklicni bolezni ali sumu na poklicno bolezen skladno z določili 3 in 4. odstavka 8. člena Pravilnika o poklicnih boleznih. Glede na posredovano informacijo s strani KIMPDŠ na IRSD

preverjamo, če je delodajalec skladno z določili 41. člena ZVZD-1, ugotovljeno poklicno bolezen prijavil na IRSD.

Rezultati akcije IRSD v zvezi z ročnim premeščanjem bremen v letu 2024.

Inšpektorat RS za delo je v začetku avgusta 2024 pričel izvajati usmerjene nadzore v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen v različnih dejavnostih, med drugim v dejavnosti gradbeništva, proizvodnih dejavnostih, trgovini, domovih starejših občanov, bolnišnicah, itd.. Inšpektorji za delo s področja varnosti in zdravja pri delu so do 18.12.2024 opravili inšpekcijske nadzore pri 179 delodajalcih. V okviru inšpekcijskih nadzorov so bila pregledana delovna mesta na katerih se je izvajalo 412 različnih delovnih opravil v zvezi z ročnim premeščanjem bremen. Iz ugotovitev inšpekcijskih pregledov je razvidno, da večina pregledanih delodajalcev v predpisanem roku do 1.8.2024 oziroma do inšpekcijskega pregleda ni ocenila tveganj in izvedla varnostnih ukrepov v skladu z zahtevami pravilnika. Z aktivnostmi so pričeli šele po 1.8.2024 oziroma po izvedenem inšpekcijskem pregledu. V okviru opravljenih inšpekcijskih nadzorov se je preverjalo tudi:

- ali delodajalec zagotavlja, da noseča delavka ne dviguje, drži, prenaša ali rokuje z bremenom težjim od pet kilogramov, oziroma ne potiska ali vleče bremena s silo večjo od 50 newtnov,
- ali je delodajalec, ki je dodelil delavcu naloge povezane z ročnim premeščanjem bremen, upošteval delavčeve zdravstvene zmožnosti v skladu z zdravniškim spričevalom izvajalca medicine dela, z oceno izpolnjevanja posebnih zdravstvenih zahtev za določeno delo v delovnem okolju,
- ali je delodajalec upošteval starost, spol in telesno zmogljivost delavca, ki jo je ocenil izvajalec medicine dela v zdravniškem spričevalu,
- ali je delodajalec izvedel teoretično in praktično usposabljanje za varno delo glede ročnega premeščanja bremen in
- ali se je delodajalec o vseh vprašanih glede zagotavljanja varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen posvetoval z delavci oziroma njihovimi predstavniki.

Inšpektorji so ukrepali z upravnimi ukrepi in sicer predvsem z ureditvenimi odločbami in opozorili po 33. členu ZIN. Inšpektorji so ob nadzoru že izdelanih ocen tveganja med drugim ugotovili, da so bili ukrepi za zmanjšanje tveganj preveč splošni, pomanjkljivi ali pa celo, da niso bili določeni. V vseh primeri so zahtevali dopolnitev ocen tveganja z ustreznimi tehničnimi, organizacijskimi ali kadrovskimi ukrepi. Iz vsega navedenega je ena izmed ključnih ugotovitev usmerjenih inšpekcijskih nadzorov v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen ta, da je približno samo 1/3 pregledanih delodajalcev izdelala presejalni test, ki je prvi korak pri ocenjevanju tveganja za nastanek mišično kostnih obolenj pri ročnem premeščanju bremen. Dokler delodajalec ne oceni tveganj, ne more vedeti, kateri ukrepi (organizacijski, kadrovski in tehnični) ter uporaba katere delovne opreme in načina dela so ustrezni, da se zmanjša nevarnost, povezana z ročnim premeščanjem bremen in koliko sredstev mora v ta namen zagotoviti. Takšnih delodajalcev, ki niso izvedli presejalnega testa in ocenili tveganj je bilo kar 2/3 izmed vseh pregledanih. Prevladovali so delodajalci z majhnim številom zaposlenih. Delodajalci, ki so imeli oceno tveganja za nastanek mišično kostnih obolenj v izdelavi, so kot enega izmed razlogov za »zamudo« navajali veliko zasedenost zunanjih strokovnih služb, ki imajo dovoljenje za opravljanje strokovnih nalog VZD.

Najpomembnejši izzivi na področju VZD.

Eden pomembnejših izzivov na področju VZD je zasledovanje strateškega cilja opredeljenega v Resoluciji o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu 2018-2027, kateri med drugimi določa zmanjšanje števila nezgod za 20 %. Glede zasledovanja tega cilja smatramo, da ga lahko učinkovito zasledujemo tudi z izvajanjem predvsem preventivnih akcij izvajanja inšpekcijskih nadzorov na področju VZD.

Število inšpektorjev za VZD in njihovo usposabljanje.

Dne 31.12.2024 je bilo na IRSD zaposlenih 32 inšpektorjev za delo, ki so pokrivali področje VZD. V zvezi z usposabljanjem inšpektorjev imamo organizirana redna interna usposabljanja v obliki delavnic in strokovnih posvetov. Poleg tega se inšpektorji udeležujejo tudi različnih izobraževanj, konferenc, seminarjev in posvetov tako v Sloveniji kot tudi v tujini.

Podatki glede hude vročine.

Podatke o nezgodah pri delu je možno razbrati iz obrazca za prijavljanje nezgod pri delu pod rubriko »Oblika poškodbe«, ki je razdeljena na več točk in med katerimi najdemo:

- »101«: vročina in sončni udar.
- »103«: učinki nizke temperature.
- »109«: drugi učinki temperaturnih ekstremov, svetlobe in sevanja.
- »110*«: šok (vključene različne oblike šokov, verjetno ne veliko glede temperatur).

Inšpektorat RS za delo ločeno ne zbira podatkov o nezgodah zaradi dela v hudi vročini ali hudem mrazu. Na podlagi prijavljenih nezgod smo vam v nadaljevanju pripravili podatke o »obliki poškodbe« z navezavo na temperaturo za obdobje od leta 2019 in do 2024. Hkrati opozarjamo, da zaradi različnih človeških dejavnikov pri prijavljanju nezgod, izbrani podatki v obrazcu odstopajo od realnih situacij – vzroka za nezgodo. Npr.: v letu 2019 je bilo prijavljenih 14 nezgod, kjer je bila opredeljena oblika poškodbe 101 – vročina ali sončni udar. Iz samega opisa nastanka nezgode ne izhaja, da bi bila oblika poškodbe posledica vročina in/ali sončnega udara (npr: zaradi požara je bil izpostavljen dimu, pri prelivanju juhe je le ta pljusnila in delavko opekla po roki, zdrs na poledeneli dovozni cesti, ipd.).

Oblika poškodbe - šifra	LETO					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
101	14	4	1	3	2	0
103	0	0	0	3	0	2
109	3	0	3	4	8	3
110*	42	30	16	27	30	17

Pri prebiranju opisov nezgod v zgoraj navedenih letih po šifri 101 oblike poškodbe in nadalje z uporabljen ključno besedo »vroči« je ugotovljeno, da sta bili 2 nezgodi, ki sta bili prijavljeni na IRSD posledica vročine in/ali sončnega udara (1 v letu 2021 in 1 v letu 2023).

V spodnji tabeli so podatki o smrtnih nezgodah v času vročinskih valov, ki niso bile nezgode pri delu (srčni zastoj) o njih pa je bil IRSD obveščen.

Obdobje	LETO					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
junij - september	2	0	1	0	0	1

Lep pozdrav.

Pripravil:
Marko Vaupotič
Inšpektor

Goran Brkić
Direktor Inšpekcije nadzora varnosti in zdravja pri delu